

VIDÉKFEJLESZTÉSI
MINISZTERIUM

Piacszabályozás és kockázatkezelés – tervek és kialakítás 2013 után

Dr. Feldman Zsolt

agrárgazdaságért felelős helyettes államtitkár

A KAP négy fő jogszabálya (2014-2020)

- Közvetlen támogatás szabályozása
- A közös agrárrendtartás egységes szabályozása
- Vidékfejlesztés szabályozása
- Horizontális szabályozás

Piaci kihívások

- Külső tényezők: árvolatilitás, klímaváltozás, termelési költségek növekedése
- Élelmiszerlánc működésének problémái: ártranszparencia hiánya, egyenetlen jövedelemmegoszlás a termékpályákon
- Piaci kilátások bizonytalansága: makrogazdasági tényezők, kereskedelempolitikák, kereslet-kínálati problémák

Mi az a SCMO?

- Piaci zavarok elleni beavatkozási eszközök
- Termeléskorlátozó eszközök szabályozása
- Termelői együttműködések fejlesztése
- Szakmaközi szervezetek szabályozása

Alapvető változások

Alapjogszabály: az egységes közös piacszervezésről szóló rendelet 1234/2007/EK tanácsi rendelet

- Több piacszabályozási intézkedés kikerül az I. pillérből
- Új válságkezelési eszközök jelennek meg
- Termeléskorlátozó rendszerek kivezetését megerősíti
- Szakmaközi szervezetek, termelői szervezetek
- Kisebb támogatási konstrukciók megszűnése (sovány tej, komló, selyemhernyó)

Magyarország céljai

- Mezőgazdasági termelői árak minél magasabb fokú stabilizálása
- Erős biztonsági háló
- Termelői és szakmai szerveződések tevékenységének támogatása
- Hatékony piaci válságkezelő intézkedések
- Termeléskorlátozó rendszerek fenntartása vagy legalább fokozatos megszüntetése

---

Közös piacszervezés eszközei

1. Piaci intézkedési eszközök

- Intervenció: referenciaárak aktuális piaci viszonyokhoz való igazítása lenne szükséges
- Magántárolás támogatása opcionális lesz

2. Termelői szervezetek, szakmaközi szervezetek szabályozása

Termelői szervezet, termelői szervezet társulása, szakmaközi szervezet kötelező elismerésének kiterjesztése minden szektorra, az érintettek kérésére

3. Iskolagyümölcs-program /Iskolatej-program: nagyobb támogatás az iskolagyümölcs programra

4. Szőlő-Bor és Méhészeti Nemzeti Program

Közös piacszervezés eszközei

5. Kivételes eszközök

- Beavatkozási lehetőség minden szektorban mezőgazdasági piaci zavar és fogyasztói bizalomvesztés esetében
- Beavatkozási lehetőség az állatbetegségekből és fogyasztói bizalomvesztésből származó piaci zavarok esetében

6. Élelmiszer segélyprogram – külön rendeletben szabályoznák

7. Termeléskorlátozások

A Bizottság fenntartja a tejkvóta-rendszer kivezetését, a cukorkvóta-rendszer eltörlését és a szőlőtelepítési jogok rendszerének megszüntetését

Magyar álláspont

1. **Szőlő telepítési jogok** eltörlése 2015-ben

Nem támogatjuk, 2011 tavaszán kilenc bortermelő tagállam kérte a rendszer fenntartását.

A kínálat visszafogásával hozzájárul az európai borpiac kínálati oldalának szerkezeti megőrzéséhez

2. **Cukor kvótarendszer** eltörlése 2012. október 1-jével

Nem támogatjuk, javasoljuk a rendszer legalább 2020-ig történő meghosszabbítását azzal, hogy az önellátás irányába növekedjen a tagállami termelési lehetőség.

3. **Tejkvóta rendszer** megszüntetése – Tejcsomag minél hatékonyabb alkalmazása

---

Szakmaközi szervezetek

- Kezdetben olívbogyó, olívaolaj és dohány esetében, 2009-től a zöldség-gyümölcs és szőlő-bor ágazatokban, 2012-től a tejágazatban is **részletesen szabályozott**
- Egyéb ágazatokban jelenleg **lazán szabályozott**
- a zöldség-gyümölcs ágazatban tevékenykedő szakmaközi szervezetek működését alapul véve születik új, egységes szabályozás
- **Ok:** termékpályák liberalizációja – szakmai önszabályozás
- **Két fontos elem:**
  - Kiterjesztés
  - Uniós versenyjogi mentesség (kartelljog)

Szakmaközi szervezetek

- Egy-egy termékpálya szereplőit vertikálisan fogja össze (termelők, feldolgozók és/vagy kereskedők)

- A szakmaközi szervezetek fő céljai:
  - Termékfejlesztés, forgalmazás elősegítése
  - Információáramlás elősegítése
  - Piaci átláthatóság növelése
  - Egyfajta ágazati önszabályozás

- Nemzeti törvényi szabályozás

Versenyszabályok

- A termelői szervezetekre vonatkozó versenyszabályozási mentesség kiterjed az elismert termelői szervezetekre és annak társulásaira, ha együttes fellépésük nem zárja ki a verseny lehetőségét
- A versenyszabályozási mentesség kiterjed a szakmaközi szervezetekre minden szektorban;
- A jelenlegi korlátozás fennmarad, hiszen e szervezetek tevékenysége:
  - nem vezethet a piacok felosztásához,
  - nem befolyásolhatja a közös piacszervezés megfelelő működését,
  - nem torzíthatja, illetve nem szüntetheti meg a versenyt,
  - nem rögzítheti az árakat és
  - nem vezethet megkülönböztetéshez

Mezőgazdasági kockázatkezelési rendszer

I. pillér: A mezőgazdasági időjárási kockázatokat kezelő rendszer

Kötelező tagság:

- szántóföldi kultúrák esetén: **10 hektár felett**
- szántóföldi zöldségtermesztés esetén: **5 hektár felett**
- ültetvény esetén: **1 hektár felett**

A kockázatközösségben tag mezőgazdasági termelő:

- köteles **kárenyhítési hozzájárulást** fizetni
→ azt az állam ugyanekkora összegben kiegészíti
- jogosultságot szerezhet **kárenyhítő juttatás** igénybevételére

Főszabály:

A termelő akkor jogosult kárenyhítő juttatásra, ha az elszenvedett mezőgazdasági kár következtében mind a **hozamcsökkenés**, mind pedig a **hozamérték-csökkenés** eléri a **legalább 30-30%-os** mértéket.

Mezőgazdasági kockázatkezelési rendszer

II. pillér: : mezőgazdasági biztosítás díjához nyújtott támogatás

- A 143/2011. (XII.23.) VM rendeletben meghatározott biztosítások díjához a **nettó biztosítási díj legfeljebb 65%-ának** megfelelő mértékű támogatás vehető igénybe.

- **Három biztosítási szerződés:** „A”, „B” és „C” típusú szerződések

- A miniszter közleményt ad ki az „A” típusú szerződések jóváhagyásáról.

Cél:

1. növelni a gazdálkodók öngondoskodási hajlandóságát
2. arányos felelősségvállalás kialakítása
3. agrárbiztosítási piac fejlesztése

Kockázatkezelési eszközök 2013 után

- termény-, állat- és növény**biztosítás**: a fizetendő biztosítási díj legfeljebb 65 %-a, legalább 30 %-os hozamkiesés (kedvezőtlen éghajlati jelenség, állat- vagy növénybetegség, kártevőfertőzés miatt)
- **kölcsönös pénzügyi alap**: a támogatható költségek legfeljebb 65%-a
  - állat- és növénybetegségek és környezeti károk
  - kölcsönös kockázatkezelési alap létrehozásával kapcsolatos igazgatási költségekhez, legfeljebb három évre elosztva, fokozatosan csökkentve
  - az alap által a termelőnek pénzbeli ellentételezésként kifizetett összegekhez.
  - kapcsolódhat az alap által a termelőknek válság esetén nyújtandó pénzbeli ellentételezés céljára, piaci feltételekkel felvett hitelek kamatainak fedezéséhez is

---

Kockázatkezelési eszközök 2013 után

Jövedelem stabilizációs eszköz

- a támogatható költségek legfeljebb 65%-a mezőgazdasági termelő
- jövedelem visszaesésének mértéke meghaladja a megelőző három év, illetve a megelőző ötéves időszaknak a legmagasabb és a legalacsonyabb érték kizárásával képzett hároméves átlaga alapján kiszámított átlagos éves jövedelem 30%-át.

VIDÉKFEJLESZTÉSI
MINISZTERIUM

Köszönöm a figyelmet!